

مسئولیت اطفال و نوجوانان در چهارچوب مبانی حقوق کیفری

مؤلف:

سیدعارف حسینی

(دکتری حقوق جزا و جرم‌شناسی و مدرس پیشگیری)

انتشارات نارون دانش

زمستان ۱۳۹۸

سرشناسه

: حسینی، سیدعارف، ۱۳۶۲-

عنوان و نام پدیدآور

: مسئولیت اطفال و نوجوانان در چهارچوب مبانی حقوق کیفری/مولف سیدعارف حسینی.

مشخصات نشر

: تهران: نارون دانش، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری

: ۱۹۱ص.

شابک

: 978-622-715847-2

وضعیت فهرست نویسی : فیفا

یادداشت

: کتابنامه: ص. ۱۸۷.

موضوع

: مسوولیت جزائی -- ایران

موضوع

: Criminal liability-- Iran

موضوع

: حقوق کودک -- ایران

موضوع

: Iran -- Children's rights

موضوع

: نوجوانان بزهکار -- وضع حقوقی و قوانین -- ایران

موضوع

: Juvenile delinquents -- Legal status, laws, etc.-- Iran

موضوع

: اجرای عدالت کیفری کودکان و نوجوانان -- ایران

موضوع

: Juvenile justice, Administration of -- Iran

رده بندی کنگره

: KMH3۸۷۸

رده بندی دیوبی

: ۳۴۵/۰۴۵۵

شماره کتابشناسی ملی

: ۶۰۷۷۴۳۵

آدرس:

میدان انقلاب اسلامی، خیابان کارگر شمالی، خیابان نصرت شرقی، پلاک، ۷۲ واحد یک

شماره تماس: ۰۲۱۶۶۹۳۲۲۴۵ و ۰۹۲۲۱ ۱۳۷

آدرس الکترونیکی: na.van.pub@gmail.com

www.narvanpub.com

عنوان کتاب: مسئولیت اطفال و نوجوانان در چهارچوب مبانی حقوق کیفری

مؤلفین: دکتر سید عارف حسینی

صفحه آرا: سینا آزادی

طراح جلد: سینا آزادی

ناشر: نارون دانش

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: چاپ اول

قیمت: ۲۵۰,۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۵۸-۴۷-۲

فهرست مطالب

فصل اول: تعاریف، مفاهیم و مبانی مربوط به مسئولیت کیفری و طفل.....	۱۱
مبحث اول: تعاریف مفاهیم و مبانی مربوط به مسئولیت کیفری و طفل.....	۱۳
گفتار اول - تعاریف و مفاهیم مسئولیت کیفری.....	۱۳
بند اول - مفهوم لغوی واژه مسئولیت.....	۱۴
بند دوم - مفهوم لغوی واژه کیفری.....	۱۵
بند سوم - انواع مسئولیت.....	۱۵
بند چهارم - مفهوم بزهکار و بزهکاری.....	۱۷
گفتار دوم: مفهوم طفل.....	۱۸
بند اول - مفهوم شناسی طفل از منظر حقوق کیفری.....	۱۹
بند دوم - طفل در قانون مجازات اسلامی ایران.....	۲۰
بند سوم - طفل از منظر اسناد حقوق بشری.....	۲۲
گفتار سوم: مسئولیت کیفری و موقعیت اطفال در آن.....	۲۳
بند اول - وضعیت کیفری و تعزیر اطفال در نظر فقه.....	۲۵
بند دوم - دیدگاه های فقهی در خصوص مسئولیت کیفری اطفال (فقه های معاصر).....	۲۵
بند سوم - مبانی عدم مسئولیت کیفری اطفال.....	۲۶
مبحث دوم: تاریخچه مسئولیت کیفری اطفال بزهکار.....	۳۰
گفتار اول: مسئولیت کیفری اطفال بزهکار در ادوار مختلف.....	۳۰
بند اول: مسئولیت کیفری بزهکار در مذاهب مختلف.....	۳۱
بند دوم: مسئولیت کیفری اطفال بزهکار از دیدگاه مکاتب عمده حقوق جزا.....	۳۱

۳۶	گفتار دوم - سیر تحول و تدوین قوانین مربوط به اطفال بزهکار در حقوق ایران
۳۷	بند اول - قوانین قبل از انقلاب اسلامی
۴۰	بند دوم: قوانین بعد از انقلاب اسلامی
۴۷	فصل دوم: تاریخچه مسئولیت کیفری کودکان و نوجوانان
۴۹	مبحث اول: تشکیلات
۵۱	گفتار اول: آیین نامه قانون تشکیل دادگاه های عمومی و انقلاب ۱۳۷۳
۵۲	گفتار دوم: قانون آیین دادرسی کیفری دادگاه های عمومی در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸
۵۲	گفتار سوم: نتیجه رسیدگی به جرائم اطفال و نوجوانان در سال ۱۳۸۳
۵۴	گفتار چهارم: قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲
۵۵	گفتار پنجم: مسئولیت مدنی طفل
۵۶	گفتار ششم: اسناد حقوق بشری
۵۶	بند اول - سابقه ی تدوین و نگارش قوانین مربوط به اطفال بزهکار در اسناد حقوق بشری
۵۷	بند دوم - انقلابی در عدالت کیفری اطفال
۵۹	فصل سوم: مسئولیت کیفری اطفال بزهکار در اسناد حقوق بشری
۶۱	مبحث اول: منابع حقوق بین الملل بشر
۶۲	گفتار اول: طبقه بندی اسناد بین المللی حقوق بشر
۶۲	بند اول - جمهوری اسلامی ایران و اسناد بین المللی حقوق بشر
۶۳	گفتار دوم: اسناد منطقه ای حقوق بشر
۶۴	بند اول - مهم ترین اسناد منطقه ای حقوق بشر
۶۵	گفتار سوم: نسبت میان اسناد منطقه ای و اسناد بین المللی
۶۵	مبحث دوم: قواعد تفسیری مشترک و اختصاصی حقوق کیفری اطفال در اسناد و منابع بین المللی
۶۶	گفتار اول: مقررات ماهوی حمایت کیفری از اطفال بزهکار در اسناد حقوق بشری
۶۷	بند اول - اصل برائت
۶۷	بند دوم - اصل عطف به ماسبق نشدن قوانین کیفری
۶۸	بند سوم - اصل قانونی بودن جرم و مجازات ها

- بند چهارم - اصل شخصی بودن جرائم و مجازات ها ۷۶
- بند پنجم - اصل تفسیر «کودک مدارانه» ۷۷
- بند ششم - اصل تناسب ۷۸
- بند هفتم - اصل تساوی ۷۸
- بند هشتم - وضعیت طفل بزهکار ۷۹
- گفتار دوم: مقررات شکلی حمایت کیفری از اطفال بزهکار در اسناد حقوق بشری ۸۰
- بند اول - دادگاه صالح ۸۶
- بند دوم - نحوه بررسی ۸۸
- گفتار سوم: سن مسئولیت کیفری در اسناد حقوق بشری ۹۰
- مبحث سوم: حمایت های کیفری از اطفال بزهکار در پرتو اسناد بین المللی و منطقه ای حقوق بشری ۹۱
- گفتار اول: اسناد بین المللی ۹۱
- بند اول - کنوانسیون حقوق کودک (۱۹۸۹) ۹۲
- بند دوم - حداقل مقررات استاندارد سازمان ملل متحد برای اجرای عدالت نوجوانان (قواعد یکن)، ۱۹۸۵ ۹۴
- بند سوم - رهنمود های سازمان ملل متحد برای پیشگیری از سرکشی نوجوان (اصول راهنمای ریاض)، ۱۹۹۰ ۹۶
- بند چهارم - قواعد حداقلی سازمان ملل برای حمایت از اطفال محروم از آزادی (قواعد هاونان)، ۱۹۹۰ ۹۸
- بند پنجم - اعلامیه جهانی حقوق بشر ۹۹
- بند ششم - اعلامیه حقوق کودک (۱۹۹۵) ۱۰۳
- بند هفتم - کنوانسیون چهارم ژنو (۱۹۴۹) ۱۰۳
- بند هشتم - پروتکل ۱۹۷۷ الحاقی به کنوانسیون ژنو ۱۹۴۹ ۱۰۴
- بند نهم - اساسنامه دیوان کیفری بین المللی (ICC) ماده ۲۶ ۱۰۵
- گفتار دوم - اسناد منطقه ای ۱۰۵
- بند اول - کنوانسیون اروپایی حقوق بشر (۱۹۵۰) ۱۰۶

- بند دوم - منشور آفریقایی حقوق بشر و خلقها (۱۹۸۱)..... ۱۰۷
- بند سوم - منشور آفریقایی حقوق و رفاه کودکان (۱۹۹۰)..... ۱۰۸
- بند چهارم - میناق حقوق کودک در اسلام ژوئن ۲۰۰۵ - یمن (صنعا)..... ۱۰۹
- گفتار سوم: حمایت از کودک سرباز مجرم..... ۱۰۹
- فصل چهارم: مفهوم و جایگاه قانونی نظام مسئولیت کیفری دفعی**..... ۱۱۵
- مبحث اول: تعریف نظام مسئولیت کیفری دفعی..... ۱۱۷
- گفتار اول: جایگاه قانونی نظام مسئولیت کیفری دفعی..... ۱۱۸
- گفتار دوم: مسئولیت کیفری دفعی در قوانین مجازات اسلامی ۱۳۶۱- ۱۳۷۰..... ۱۱۸
- بند اول: تفکیک جنسیتی..... ۱۱۹
- گفتار سوم: مسئولیت کیفری دفعی در جرائم تعزیری و غیر تعزیری..... ۱۲۰
- گفتار چهارم: مسئولیت کیفری دفعی در قانون مجازات ۱۳۹۲..... ۱۲۱
- بند اول: تقید مسئولیت کیفری دفعی به جرائم موجب حد و قصاص..... ۱۲۲
- بند دوم: تعدیل مسئولیت کیفری دفعی بالغین زیر هجده سال..... ۱۲۲
- بند سوم: کاهش مسئولیت کیفری به واسطه وجود شبهه در رشد و کمال عقل..... ۱۲۴
- بند چهارم: ضمان مالی جرائم اطفال و نوجوانان..... ۱۲۶
- فصل پنجم: مفهوم و جایگاه قانون مسئولیت کیفری تدریجی**..... ۱۲۷
- گفتار اول: تعریف نظام مسئولیت کیفری تدریجی..... ۱۲۹
- گفتار دوم: جایگاه قانونی نظام مسئولیت کیفری تدریجی..... ۱۳۰
- بند اول: مسئولیت تدریجی در قوانین کیفری سابق..... ۱۳۱
- الف- قانون مجازات عمومی ۱۳۰۴..... ۱۳۱
- ب- قانون تشکیل دادگاه اطفال بزهکار ۱۳۳۸..... ۱۳۳
- ج- قانون مجازات عمومی اصلاحی ۱۳۵۲..... ۱۳۵
- بند سوم: مسئولیت کیفری تدریجی در قانون مجازات ۱۳۹۲..... ۱۳۵
- الف- تعریف و تفکیک طفل و نوجوان..... ۱۳۶
- ب- طبقه بندی اطفال و نوجوانان بدون تفکیک جنسیتی در جرائم تعزیری..... ۱۳۷

ج- اطفال زیر نه سال تمام شمسی.....	۱۳۷
د- اطفال و نوجوانان نه تا دوازده سال تمام شمسی.....	۱۳۸
ح- اطفال و نوجوانان دوازده تا پانزده سال تمام شمسی.....	۱۳۹
فصل ششم: واکنش های اتخاذ شده در مورد جرائم اطفال و نوجوانان.....	۱۴۱
مبحث اول: الگوهای ناظر به عدالت کیفری کودکان و نوجوانان.....	۱۴۳
گفتار اول: الگوی سزاگرایانه.....	۱۴۳
گفتار دوم: الگوی درمانی (اصلاحی).....	۱۴۵
مبحث دوم: واکنش در مورد جرائم تعزیری اطفال و نوجوانان.....	۱۴۶
بند اول: تسلیم به والدین یا اولیای سرپرست قانونی با اخذ تعهد به تأدیب و تربیت.....	۱۴۷
بند دوم: تسلیم به اشخاص حقیقی.....	۱۵۰
بند سوم: سپردن طفل به خانواده سرپرست (شخص حقیقی).....	۱۵۴
بند چهارم: الزام ب شرکت در کلاس های آموزشی و حرفه ای.....	۱۵۶
بند پنجم: تصحیح قضایی.....	۱۵۷
گفتار سوم: اطفال و نوجوانان بیش از ۱۲ سال و تا ۱۸ سال.....	۱۵۸
بند اول: خدمات عمومی.....	۱۶۱
بند دوم: محاسن خدمات عام المنفعه.....	۱۶۲
بند سوم: بازداشت خانگی.....	۱۶۳
بند چهارم: کیفر های پایان هفته.....	۱۶۴
مبحث سوم: واکنش های مرتبط با جرائم حد و قصاص.....	۱۶۵
گفتار اول: واکنش های علیه افراد نابالغ.....	۱۶۵
بند اول: نابالغین کمتر از ۱۲ سال تمام قمری.....	۱۶۵
بند دوم: نابالغین بین ۱۲ تا ۱۵ سال تمام قمری.....	۱۶۵
فصل هفتم: تحولات مربوط به ارفاق های قانونی.....	۱۶۷
مبحث اول: تقلیل و تبدیل واکنش ها.....	۱۶۹
گفتار اول: تقلیل مجازات.....	۱۷۰